

HISTORISCHE BOEKEN

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2022

Versie module: BT02/A/3

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Bijbelse Theologie

Studiepunten: 4 EC | 112 studie-uren

Inhoud

Dit vak beoogt de student inzicht te geven in de Bijbelboeken *Jozua, Richteren, Ruth, I & II Samuël en 1 & 2 Koningen*. Als eerste wordt stilgestaan bij Gods ideale samenleving. Want, al worden deze boeken in de Protestantse Bijbel tot de historische boeken gerekend, in de Tenach staan ze bij de profetische boeken. En moeten ze niet meer als 'profetisch historisch verhaal' gelezen worden? Vanuit het perspectief van Gods bedoeling met de mens en de schepping?

Wanneer dit behandeld is, komen de afzonderlijke Bijbelboeken aan bod. Naast vragen als datering, auteurschap, opbouw, eenheid en doel van het boek wordt in detail op de inhoud van de boeken ingegaan. Hoe verliep bijvoorbeeld strategisch gezien de verovering van het land Palestina? En hoe vond precies de verdeling van het veroverde land plaats? Wat weten we te vertellen van de vele richters die het veroverde land bestuurd hebben? Welke rol speelt het boek Ruth in deze periode? Welke vier hoofdpersonen komen we in I en II Samuël tegen en wat wordt er over hen zowel positief als negatief bericht? Wat is de (buitenlandse) politieke situatie ten tijde van I en II Koningen en In hoeverre zijn de wonderverhalen in I en II Koningen historisch betrouwbaar? Na de behandeling van de inhoud van de Bijbelboeken wordt ingegaan op de theologie van het betreffende Bijbelboek.

Door bovenstaande onderwerpen per Bijbelboek te bestuderen wordt grondig kennis genomen van dit studiegebied.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof ben je bekend met de inleidingsvraagstukken, en met de inhoud en de theologie van de betreffende Bijbelboeken. Je bent op de hoogte van de omvang en relevantie van het aandachtsgebied en in het bijzonder van de belangrijkste Bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) en bent in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens ken je de belangrijkste (soorten) literatuur, kunt deze interpreteren, evalueren en benutten. Ten slotte ben je in staat een vertaalslag te maken

Kennisverwerving

van Bijbel en theologie naar gemeenteverband en het persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof ben je bekend met de volgende woorden en begrippen en kunt deze kort omschrijven:

Vroege profeten, megilloth, Hexateuch, hêrém, amphictyonische structuur, saapat, grote en kleine richter, koninklijke richter, Kanaänieten, Filistijnen, Nazireeër, losserschap, leviraatshuwelijk, koningschap, chiastische structuur, typologie.

Inzicht en vaardigheid

Na afronding van dit vak heb/kun je:

- een voortschrijdend inzicht gekregen in de plaats die deze Bijbelboeken innemen in de Hebreeuwse canon;
- inzicht in de aard van bijbelse geschiedschrijving en de methoden voor de uitleg van oudtestamentische vertellingen;
- inzicht ontwikkeld in wat de Bijbelboeken vertellen over de intocht, verovering, het leven in het beloofde land, Israël als één natie, de scheuring van het rijk, leven in het Noordelijk en Zuidelijk rijk en de rol van koningen daarin, inclusief hun chronologie en onderlinge samenhang, de Assyrische ballingschap en de Babylonische ballingschap;
- kennis van de (buitenlandse) politieke en historische achtergrond van de Bijbelboeken Jozua, Richteren, Ruth, I & II Samuël en 1 & 2 Koningen;
- kennis van de structurele kenmerken van de Bijbelboeken Jozua, Richteren, Ruth, I & II Samuël en 1 & 2 Koningen;
- kennis van de theologische boodschap van de Bijbelboeken Jozua, Richteren, Ruth, I & II Samuël en 1 & 2 Koningen;
- globale kennis van de inhoud van de Bijbelboeken Jozua, Richteren, Ruth, I & II Samuël en 1 & 2 Koningen;
- een beeld schetsen van Jozua, welke overeenkomsten en verschillen er tussen hem en Mozes zijn, hoe hij zich ontwikkeld heeft en welke rol hij vervuld heeft bij de intocht en verovering van het beloofde land;
- uiteenzetten in welke fases de verovering verliep van het land Kanaän en hoe de verdeling van het veroverde land plaatsvond;
- inzicht in hedendaagse theorieën over de verovering van Israël en de inname van het land en hierover een beargumenteerde positie innemen naar aanleiding van bijbelse en archeologische gegevens;
- het belang en het specifieke karakter van de richterenperiode benoemen;
- kennis van de richters Debora, Gideon, Abimelech, Jefta en Simson;
- aangeven welke rol het boek Ruth speelt in de richterenperiode;

- inzicht in de organisatie van de Israëlitische samenleving in de periode voor en tijdens de koningentijd;
- de vier hoofdpersonen uit I en II Samuël beschrijven en zowel de positieve als negatieve punten van hen benoemen.
- inzicht gekregen in de rol, de persoon, de politiek en de fouten van koning Salomo (inclusief de gevolgen daarvan);
- inzicht gekregen in de rol, de persoon en de bediening van de profeten Elia en Elisa;
- de geestelijke en politieke rol en invloed van Salomo en de belangrijkste koningen van het Noordelijk Rijk (Jerobeam, Omri, Achab, Jerobeam II) en het Zuidelijk Rijk (Rehabeam, Asa, Josafat, Uzzia, Achaz, Hizkia, Manasse, Josia, Jojakim, Zedekia) beschrijven en evalueren;

Attitude

Gedurende en na dit vak ben je (meer) onder de indruk geraakt van de betekenis van de Historische boeken voor het hedendaagse bestaan. Je bent gemotiveerd geraakt om de geleerde lessen over de intocht in het beloofde land, de richterentijd, de sterke en zwakke punten van de koningen e.d. in de eigen context toe te passen.

Toetsing

Tentamen over de module en eventueel aanvullende leerstof.

Literatuur

Verplichte literatuur

Module Historische Boeken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen leerstof en leesstof:

- Leesstof: 1; 3.1.2; 3.1.3; 4.1.2; 6.2; 7.1; 7.2; 7.4; 7.5; 8 (36 pags.)
- Leerstof: 2; 3.1; 3.1.1; 3.1.4-3.6; 4.1; 4.1.1; 4.1.3-4.3; 5; 6; 6.1; 6.3-6.11; 7.3; 7.6-7.8 (169 pags.)

Leesstof Bijbelboeken: Jozua, Richteren, Ruth, I & II Samuël en I & II Koningen.

Leesstof A-niveau: idem behalve Jozua 15-22; 2 Sam.1-4

Aanbevolen literatuur

Bodner, Keith. 2019. *The theology of the book of Kings*. Old Testament Theology. Cambridge: University Press.

Chisholm, Robert B. 2006. *Interpreting the Historical Books: An Exegetical Handbook*. Grand Rapids: Kregel Publications.

Howard, David M. Jr. 1993. *An Introduction to the Old Testament Historical Books*. Chicago: Moody Publishers.

Howard, David M. en Grisanti, Michael A. (red.) 2003. *Giving the Sense: Understanding and Using Old Testament Historical Texts*. Grand Rapids: Kregel Publications.

- Lamb, David. T. 2021. *1-2 Kings*. The Story of God Bible Commentary. Grand Rapids: Zondervan.
- Keller, Tim. Rechters. *Om te lezen, te leren, te leiden*. Franeker: Van Wijnen, 2015.
- Kitchen, Kenneth A. 2003. *On the Reliability of the Old Testament*. Grand Rapids: Eerdmans.
- Olley, John. W. 2011. *The message of Kings. God is present*. The Bible Speaks Today. Nottingham: Inter Varsity Press.
- Paul, Mart-Jan e.a. (red.) 2006. *Bijbelcommentaar Jozua – 1 Samuël*. (Studiebijbel Oude Testament 3). Veenendaal: Centrum voor Bijbelonderzoek.
- Paul, Mart-Jan e.a. (red.) 2007. *Bijbelcommentaar 2 Samuël – 2 Koningen*. (Studiebijbel Oude Testament 4). Veenendaal: Centrum voor Bijbelonderzoek.
- Peels, H.G.L. 2007. *Wie is als Gij? Schaduwkanten van het oudtestamentische Godsbeeld*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Zie verder de aanbevolen literatuur op het Studieportaal.